

**CLAUDE DEBUSSY’NİN “PREMIÈRE RHAPSODIE” İSİMLİ ESERİNE
KLARNET İCRACILARI PERSPEKTİFİNDEN BİR BAKIŞ**

**AN OVERVIEW OF CLAUDE DEBUSSY’S PREMIÈRE RHAPSODIE FROM THE
PERSPECTIVE OF CLARINET PLAYERS**

Orkun UYAR* Deniz YAVUZ**

Geliş Tarihi: 27.06.2022

Kabul Tarihi: 13.09.2022

(Received)

(Accepted)

Öz: İzlenimcilik akımının ve 20. yüzyıl müziğinin en önemli bestecilerinden olan Claude Debussy’nin Première Rhapsodie isimli eserinin, klarnet icracılarının perspektifinden değerlendirildiği bu çalışmada, bestecinin müzik dilinin, hedeflediği anlatım tarzının ele alınmasının yanı sıra hem klarnet hem de oda müziği repertuarında önemli bir yeri olan eserin yorumlanmasında kolaylık sağlayıcı bir kaynak oluşturularak çalıcılara katkı sağlanması amaçlanmıştır.

20. yüzyıl klarnet repertuarının en önemli eserleri arasında yer alan Première Rhapsodie, uluslararası yarışmalarda genellikle tercih edilen bir eser olduğu gibi, resital programlarında da sıkça yerini almaktadır. Bu çalışmada öncelikle bestecinin yaşamı, eserleri, müzikal kimliği incelenmiş, ardından eserin müzikal analizine kısaca değinilmiştir. Bu bilgiler ışığında çalışmanın, klarnet icracıları ve piyanistler için önem arz eden bu eser hakkında farklı bir bakış açısı kazandıracakı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Klarnet, Piyano, Claude Debussy, Première Rhapsodie.

Abstract: In this study, as one of the most important composers of 20th century and the Impressionism movement, Claude Debussy’s work named Première Rhapsodie is evaluated from the perspective of clarinet players. In addition to discussing the composer’s musical language and his target expression style, it is aimed to contribute to the performers by creating a source that facilitates the interpretation of this work, which has a vital place in both the clarinet and chamber music repertoire.

Première Rhapsodie, which is among the most important works of the 20th century clarinet repertoire, is a highly preferred piece in international competitions and frequently takes its place in recital programs. In this study, first of all, the composer’s life, works and musical identity were examined, and then the musical analysis of the work was briefly mentioned. In the light of this information, it is thought that this study will give a different perspective on this work, which is important for clarinet players and pianists.

Keywords: Clarinet, Piano, Claude Debussy, Première Rhapsodie.

* Sanatta Yeterlik Öğrencisi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, orkunuyar04@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8048-2235.

** Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Anasanat Dalı, denizyavuz@trakya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3391-7574.

1. GİRİŞ

20. yüzyılın başlarında “empresyonist bir tarzda yazan deneysel ve avangart bir besteci”¹ olarak tanımlanan Claude Debussy, izlenimcilik² akımının en önemli bestecilerinden biridir. Resim sanatında kendini gösteren izlenimcilik akımının etkilerini, müziğe yansımalarını başarılı bir şekilde resmeden besteci, “Claude Debussy gibi gizemli bir karakterin dengeli bir resmini kasten oluşturmak kolay bir iş değildir”³ gibi tanımlarla ifade edilmeye çalışılmıştır.

Romantik dönem → 20. yüzyıl geçiş bestecileri arasında önemli bir yeri olan Claude Debussy’nin bestelediği *Première Rhapsodie* isimli yapıtı, bestecinin "müzikal uyanışı" ile ilişkili birçok beste tekniğini yansıttığından dolayı⁴ klarnet ve oda müziği repertuarında önemli bir yere sahiptir. Bu eser, yazıldığı dönemin de etkilerini tam anlamıyla içerisinde barındırmasıyla birlikte, klarnet ve piyanonun eşsiz uyumunun yakalanması adına icracıların birbirlerini müzikal anlamda tamamen özümseyebilmeleri ve dinleyebilmeleri noktasında üstün bir meziyet ve birliktelik gerektirmektedir.

Bu çalışmada, Claude Debussy’nin yaşamı, eserleri, *Première Rhapsodie* adlı yapıtının yazılış öyküsüne değinilerek, eser icrasında kolaylık sağlayacağı düşünülen teknik öneriler verilmesinin yanı sıra 1910 yılında tamamlanan, 1911 yılında ilk seslendirilişi klarnet sanatçısı Prospère Mimart ve piyanist Marie-Georges Krieger tarafından yapılan *Première Rhapsodie* isimli esere ilgi duyarak çalışmak ve seslendirmek isteyen çalıcılara faydalı olması amaçlanmıştır.

2. CLAUDE DEBUSSY’NİN HAYATI VE ESERLERİ

Bu bölümde empresyonist besteci Claude Debussy’nin hayatı ve eserlerine değinilmiştir.

2.1. Claude Debussy’nin Hayatı (1862-1918)

Claude Achille Debussy, 20. yüzyılın en önemli bestecilerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Bunun sebebi bulunduğu çağa kadar gelen müziklerdeki armonik yapı ve form kurallarını aşarak yeni ufuklar getirmesidir.

¹ Albert Rice, *Notes For Clarinetists*, Oxford University Press, Oxford 2017, s.57.

² İzlenimcilik: 19. yüzyıl başlarında Fransa’da resim sanatında ortaya çıkan, dış dünyadan edinilen izlenimleri yansıtmayı amaçlayan, akıl yerine hissiyata önem veren bir sanat akımıdır. Bekir Kurdaş, “İzlenimcilik, İzlenimci Müzik ve Orkestrasyon Özellikleri”, *Sahne ve Müzik*, Sayı 12, 2021, s. 21.

³ Robert Orledge, *Debussy the Man*, The Cambridge Companion to Debussy, Cambridge University Press, Cambridge 2003, s. 9.

⁴ Jeffrey Michael Brooks, “A Study of Franz Schubert's Arpeggione Sonata and Claude Debussy's *Première Rhapsodie*: A Performer's Perspective”, (Florida State University, Florida 2017), s. 25.

Görsel 1. Claude Achille Debussy⁵

22 Ağustos 1862’de Paris’te dünyaya gelen Debussy, ilk piyano derslerini 9 yaşında almıştır. 11 yaşında konservatuvara girmiş ve Marmontel’den piyano, Lavignac’tan solfej dersleri almış, Durand’ın armoni öğrencisi olmuştur.⁶ Ayrıca César Franck’la org ve Ernest Guiraud ile kompozisyon çalışmıştır.⁷ 1884’te yazmış olduğu *L’Enfant Prodigue* isimli kantatı, döneminde besteciler için önemli olan Roma Ödülü’nü Debussy’ye getirmiştir. Bu ödül karşılığında Roma’da üç yıl ikamet etme hakkını kazanmış ve bestelerine burada devam etmiştir.⁸

1880’li yılların sonu ile Stéphane Mallarmé⁹’nin yapıtlarından da etkilenen Debussy, kendi müzikal dilini iyice geliştirmeye başlamıştır. 1891-1894 tarihleri arasında yazılan *Prélude à l’après-midi d’un faune* isimli senfonik şiirinde de olduğu gibi izlenimciliğin izleri kendini göstermiş ve bu durumu Mallarmé “son derece özgür bir biçimde resmediliş” olarak yorumlamıştır.¹⁰

Yaşamı boyunca üretken olmayı başaran Debussy, Rusya, İngiltere ve Avrupa çapında yaptığı turnelerde orkestra şefi ve piyanist olarak yer almıştır. Buna ek

⁵ İranlı sanatçı Hadi Karimi’nin 3D ve gerçekliği artırılmış çizimi. Hadi Karimi Resmi İnternet Sitesi, <https://hadikarimi.com/portfolio/claude-debussy-1908>, (11.06.2022).

⁶ Ahmet Say, *Müzik Tarihi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara 1997, s. 457.

⁷ Serhan Bali, *Müzikte Romantik Dönem Bestecileri*, Vakıfbank Kültür Yayınları, İstanbul 2019, s. 481.

⁸ Evin İlyasoğlu, *Zaman İçinde Müzik*, Remzi Kitabevi, İstanbul 2009, s. 215.

⁹ Stéphane Mallarmé (1842-1898), sembolizmin öncüsü Fransız şair.

¹⁰ Serhan Bali, *a.g.e.*, s. 485.

olarak besteciliğe ve müzikal eleştirilenliğe de sıkıca sarılmış, ömrünün sonuna dek bu özverisini sürdürmüştür. Debussy eleştiri yazılarında *Monsieur Croche* takma adını kullanmış ve bu yazıları, ölümünden sonra *Monsieur Croche, Antidilettante* ismiyle kitap olarak derlenmiştir.¹¹ Çalışmalarını kırklı yaşlarında da bırakmayan Debussy, 1899'da *Noktürnler*, 1903-1905 yıllarında *La Mer*, 1905-1912 yıllarında *Images for Orchestra* gibi önemli eserlerini bu dönemde bestelemiştir.

1909 yılında Paris Konservatuarı Yönetim Kurulu'na atanan Debussy, kolon kanserine yakalandığını öğrenmesine rağmen azmini yitirmemiş, 1910 yılında *Préludes* isimli kitaplarının ilkinin, 1913 yılında da ikincisini yayımlamıştır. Her biri 12 prelüd içeren bu kitaplar tüm çevrelerin beğenisini toplamasının yanı sıra Chopin'in prelüdüleriyle de sıklıkla kıyaslanmaktadır.¹²

Hastalığı ilerlemiş olan Debussy, 1916 yılında ilk operasyonundan sonra hayatta kalmış olsa da 25 Mart 1918 günü yaşamı sona ermiştir.

2.2. Claude Debussy'nin Eserleri

Claude Debussy'nin başlıca eser listesi aşağıda verilmiştir.¹³

Solo Piyano Eserleri:

Eser Adı:	Bestelenme Tarihi:	Yayınlanma Tarihi
Préludes (1. Kitap)		
1. Danseuses de Delphes		
2. Voiles		
3. Le Vent dans la plaine		
4. "Les sons et les parfums tournent dans l'air du soir" (Baudelaire)		
5. Les collines d'Anacapri	Aralık 1909	
6. Des pas sur la neige	Şubat 1910	1910
7. Ce qu'a vu le vent d'Ouest		
8. La Fille aux cheveux de lin		
9. La Sérénade interrompue		
10. La Cathédrale engloutie		
11. La Danse de Puck		
12. Minstrels		
Préludes (2. Kitap)		
1. Brouillards	1911-1912	1913

¹¹ Eric Frederick Jensen, *Debussy*, Oxford University Press, Oxford 2014, s. 253.

¹² Serhan Bali, *a.g.e.*, s. 488.

¹³ Eric Frederick Jensen, *a.g.e.*, s. 260-272.

Araştırma Makalesi

2. Feuilles mortes		
3. La Puerta del Vino		
4. Les Fées sont d'exquises danseuses		
5. Bruyères		
6. "Général Lavine" eccentric		
7. La Terrasse des audiences du clair de lune		
8. Ondine		
9. Hommage à S. Pickwick		
10. Canope		
11. Les Tierces alternées		
12. Feux d'artifice		
<i>Berceuse héroïque</i>	Kasım 1914	1915
<i>Page d'album</i>	Temmuz 1915	1933
<i>Douze Etudes Kitap 1:</i>		
1. Pour les "cinq doigts" d'après M. Czerny		
2. Pour les tierces		
3. Pour les quartes		
4. Pour les sixtes		
5. Pour les octaves		
6. Pour les huit doigts		
<i>Douze Etudes Kitap 2:</i>		
7. Pour les degrés chromatiques		
8. Pour les agréments		
9. Pour les notes répétées		
10. Pour les sonorités opposées		
11. Pour les arpèges composés		
12. Pour les accords		
<i>Elégie</i>	Aralık 1915	1997
<i>Les Soirs illuminés</i>	Şubat-Mart 1917	2003

Oda Müziği Eserleri:

Eser Adı:	Bestelenme Tarihi:	Yayınlanma Tarihi
Piyanolu Trio (Sol Majör)	Eylül - Ekim 1980	1986
<i>Intermezzo</i> (Çello-Piyano)	1882	1944
<i>Nocturne et scherzo</i> (Çello-Piyano)	Haziran 1882	Yayınlanmamıştır.

<i>String Quartet, op. 10</i>	1892-1893	1894
<i>Musique de scène</i> (2 Fl, 2 Arp ve Celesta)	1900-1901	1971
<i>First Rhapsody for Clarinet</i> (Klarnet - Piyano)	Aralık 1909 - Ocak 1910	1910
<i>Petite Pièce</i> (Klarnet - Piyano)	1910	1910
<i>Syrinx</i> (Solo Flüt)	1913	1927
Çello ve Piyano için Sonat	Temmuz - Ağustos 1915	1915
Flüt, Viyola ve Arp için Sonat	Eylül - Ekim 1915	1916
Keman ve Piyano için Sonat	Ekim 1916 - Nisan 1917	1917

Konçertolar:

Eser Adı:	Bestelenme Tarihi:	Yayınlanma Tarihi
Piyano ve Orkestra için <i>Fantaisie</i>	1889-1890	1920
Saksafon ve Orkestra için <i>Rapsodi</i>	1901-1911	1919
Arp ve Yaylılar için <i>İki Dans</i>	Nisan - Mayıs 1904	1904
1. Danse sacrée		
2. Danse profane		
<i>First Rhapsody for Clarinet</i> (Klarnet - Orkestra)	Aralık 1909 - Ocak 1910	1910

Orkestra Eserleri:

Eser Adı:	Bestelenme Tarihi:	Yayınlanma Tarihi
<i>Intermezzo</i>	Haziran 1882	2002
<i>Première Suite d'orchestre</i>	Ocak 1883	Yayınlanmamıştır.
1. Fête		
2. Ballet		
3. Rêve		
4. Bacchanale (Cortège et Bacchanale)		
<i>Zuleima</i>	1885	Kayıp.
<i>Printemps</i>	Şubat 1887	1904
<i>Marche écossaise sur un thème populaire</i> (<i>Marche des anciens comtes de Ross</i>)	1893-1908	1911

Araştırma Makalesi

<i>Prélude à l'après-midi d'un faune</i>	1891 - Eylül 1894	1895
<i>Nocturnes</i>		
1. Nuages	1897 - Aralık 1899	1900
2. Fêtes		
3. Sirènes (Kadın Korusu ile Birlikte)		
<i>La Mer</i>		
1. De l'aube à midi sur la mer	Ağustos 1903 Mart 1905	1905
2. Jeux de vagues		
3. Dialogue du vent et de la mer		
<i>La plus que lente</i>	1910	1912
<i>Images for Orchestra</i>	1905-1912	
1. Gígues	1912	1913
2. Ibéria	1906-1909	1910
3. Rondes de printemps	1905-1909	1910
<i>Berceuse héroïque</i>	Aralık 1914	1915

Opera, Kantat ve Sahne Eserleri:

Eser Adı:	Bestelenme Tarihi:	Yayınlanma Tarihi
<i>Hélène (Leconte de l'Isle)</i>	1881	Yayınlanmamıştır.
<i>Daniel (Emile Cicile)</i>	1882	Yayınlanmamıştır.
<i>Diane au bois (Banville)</i>	1883-1885	Yayınlanmamıştır.
<i>Le Gladiateur (E. Moreau)</i>	Haziran 1883	Yayınlanmamıştır.
<i>L'Enfant prodigue (Guinand)</i>	Mayıs 1882	1907
<i>La Damaisselle elue (Rossetti; tr.Sarrazin)</i>	1887-1888	1903
<i>Axël (Villiers de l'Isle-Adam)</i>	1890	Yayınlanmamıştır.
<i>Rodrigue et Chimène (Mendès)</i>	1890-1893	2003
<i>Pelléas et Mélisande (Maeterlinck)</i>	1893-1902	1904
<i>The Devil in the Belfry (Poe)</i>	1902-1911	2006
<i>Incidental Music for King Lear</i>		
1. Fanfare	1904	2006
2. Le Sommeil de Lear Incomplete.		
<i>The Fall of the House of Usher (Poe)</i>	1908-1917	2006
<i>(La Chute de la Maison Usher)</i>	Tamamlanamamıştır.	-
<i>The Martyrdom of St. Sebastian</i>	Şubat - Mayıs 1911	1911

3. CLAUDE DEBUSSY'NİN *PREMIÈRE RHAPSODIE* İSİMLİ ESERİNİN YAZILIŞ ÖYKÜSÜ

Claude Debussy, 1909'da Paris Konservatuvarı'nda yönetim kurulu üyeliğine müdür Gabriel Fauré tarafından atanmıştır.¹⁴ Debussy'nin devrimci ve yenilikçi düşünce sistemi, Paris Konservatuvarı'nın geleneksel yapısına zıt görünmektedir. Bu bakış açısı göz önüne alındığında, bestecinin çalışmaya her zaman hevesli olduğu ve halka açık yarışma sisteminin öğrencilerin yeteneğini adil bir şekilde sorgulayabilecek bir mekanizma olmadığı fikrine sahip olduğu görülebilmektedir. Debussy okuldaki pozisyonu gereği, yarışmalarda jüri üyeliği ve eserleri incelemekle görevliydi. Konservatuvar öğrencilerini çok değerli bulan ve onlardan olumlu şekilde etkilenen Debussy'nin, daima öğrencilerin faydasına çalışmak için yenilikçi kararlar almakta kararlı olduğu bilinmektedir.¹⁵

Debussy, 1910 yılında klarnet yarışması ve sınavlarda çalınmak üzere iki deşifre parçası bestelenmiştir.¹⁶ Bu eserlerden ilki *Petite Piece*, ikincisi ise *Première Rhapsodie*'dir. *Première Rhapsodie* teknik olarak ilk esere göre daha zorlu bir eser olmakla birlikte, başarılı bir solist ve Paris Konservatuvarı klarnet profesörü Prospère Mimart'a (1859-1928) ithaf edilmiştir.¹⁷ *Première Rhapsodie*'nin ilk seslendirilişi ise 16 Ocak 1911'de Prospère Mimart tarafından Paris'te *Salle Gaveau* konser salonunda yapılmıştır.¹⁸

¹⁴ Claude Debussy, *Première Rhapsodie – Urtext*, G. Henle Verlag, Münih 2004.

¹⁵ Albert Rice, *a.g.e.*, s. 58.

¹⁶ Eric Frederick Jensen, *a.g.e.*, s. 208.

¹⁷ Claude Debussy, *a.g.e.*

¹⁸ Yasemin Salman, "Klarinetin Mekanik Yapısı, Tarihsel Süreç İçerisindeki Gelişimi Klarinet Repertuarındaki Bazı Önemli Resital Eserleri: C. Saint-Saens Sonata, F. Poulenc Sonata, C. Debussy Premiere Rhapsody, R. Schumann Fantasiestück", (Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, 2006), s. 37.

Görsel 2. Klarnet Profesörü Prospère Mimart öğrencilerine piyanoda eşlik ederek çalıştırırken.¹⁹

Müdür Gabriel Fauré, 1910'un Mayıs ayında Debussy'ye yazdığı mektubun bir bölümünde, "Mimart'ın gurur duyduğu ve sevdiği klarnet parçası, isterseniz gelecek sezon için programlanacak" şeklinde belirtmiştir. 1910'un Temmuz ayında yapılan sınavlarda eserlerin ikisi de seslendirilmiş ve besteci, Debussy'nin eseri *Première Rhapsodie*'yi tam on bir kez dinlemiştir. Debussy performanslardan çok memnun kalmış ve hatta öğrencilerinden birisi eseri ezbere ve çok müzikal şekilde seslendirmiştir.²⁰

Eserin orkestrasyonu, bestecisi Claude Debussy tarafından 1911'de yapılmıştır. Fransız klarnet sanatçısı Gaston Hamelin tarafından aynı yıl orkestra eşliğinde ilk seslendirilişi²¹, 1919'da ise ilk kaydı²² yapılmıştır.

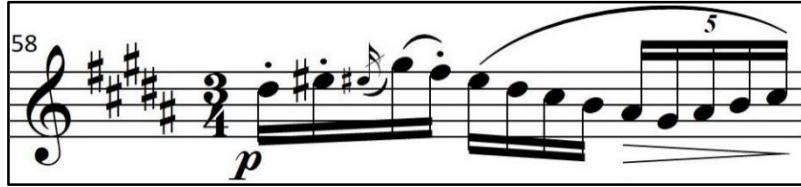
¹⁹ Albert Rice, *a.g.e.*, s. 59.

²⁰ Albert Rice, *a.g.e.*, s. 58.

²¹ Albert Rice, *a.g.e.*, s. 59.

²² Tracey Lynn Paddock, "A Biographical Dictionary of Twentieth-Century American Clarinetists", (Doktora Tezi, Florida Devlet Üniversitesi, 2011), s. 136.

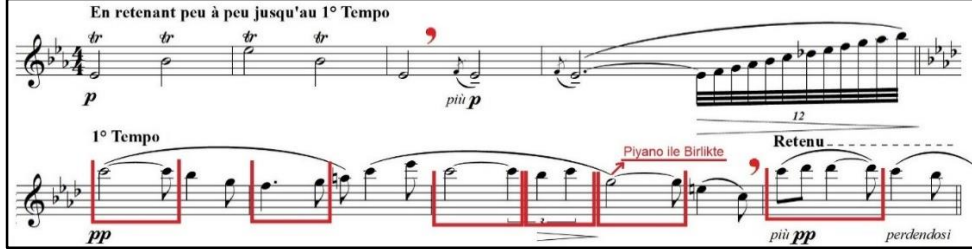

Şekil 3. Üçüncü Motif²⁸

11. ölçüden itibaren gelen müzikal cümle bütünlüğünün korunabilmesi için büyük bir nefes alınmalıdır. Devamında 20. ölçünün son vuruşu ile başlayan cümleden önce alınan büyük ve derin nefesin, yine icracının cümlelemesine ve müzikalitesine destek olacağı düşünülmektedir.

Klarnet ve piyano arasındaki birliktelik, 40. ölçüden başlayan müzikal cümlede de eserin genelinde olduğu gibi çok önemlidir. Bu yüzden klarnet icracısı nefes yerlerini, piyanoda arp hareketlerini andıran motiflerin, klarnet partisinde denk gelen yerleri ve hangi motiflerin klarnet ile beraber başladığını öğrenmesi, çalışmasından önce piyano partisi ile analiz yaparak klarnet partisi üzerinde gerekli işaretlemeleri yapması gerekmektedir.

Şekil 4. 36-44. Ölçülerde Tavsiye Edilen Nefes Yerleri²⁹

71. ve 83. ölçüler arasında bulunan müzikal cümle, klarnet icracısı için kesintisiz nefes ile çalınması tavsiye edilen önemli bir pasajdır. Bu pasajın cümlelenmesi, nefes bütünlüğü ile desteklenmesi ve müzikalitesi önem arz etmektedir. 76. ölçüde bulunan *doux et expressif*³⁰ (*espressivo*) müzik teriminin, bu pasajda istenilen atmosferi tamamen açıkladığı düşünülmektedir. Buna ek olarak, Şekil 5'te gösterildiği gibi 72. ölçünün son vuruşundaki la#-si trili³¹ de dahil olmak

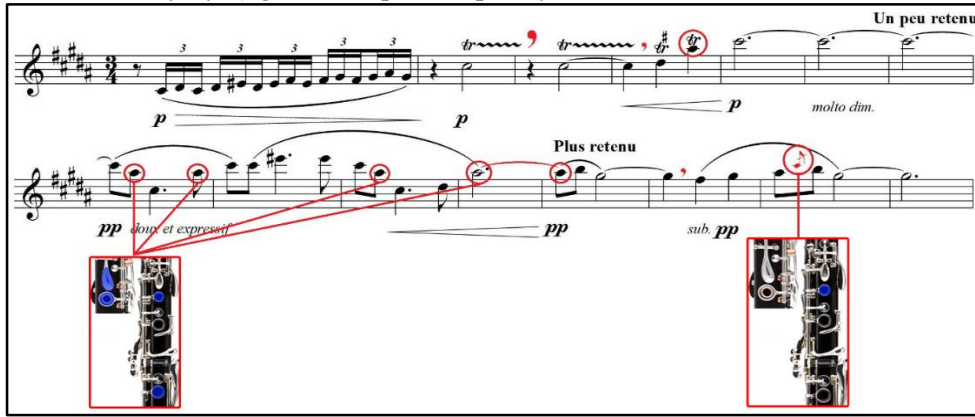
²⁸ Claude Debussy, *a.g.e.*, s. 3.

²⁹ Claude Debussy, *a.g.e.*, s. 3.

³⁰ *Doux et expressif*: Yumuşak, anlamlı, ve gösterişli bir deyiş ile, anlamlı, hisli, zengin bir anlatımla. İrkin Aktüze, *a.g.e.*, s. 180.

³¹ Tril: Bir nota ile onun tam ses ya da yarım ses üstündeki (komşu) notanın az veya çabuk hızda ve birbirini ardına öngörülen sürede seslendirilmesi. İrkin Aktüze, *a.g.e.*, s. 609.

üzere, 76., 78. ve 79. ölçülerdeki la# notaları F1³² pozisyonundan kullanılarak çalınması tavsiye edilmektedir. Ayrıca 82. ölçüdeki do# notası da (entonasyonu bozmamak kaydıyla) gösterilen parmak pozisyonu kullanılarak çalınabilmektedir.

Şekil 5. 69-83. Ölçülerde Tavsiye Edilen Parmak Pozisyonları ve Nefes Yerleri³³

Eserin akıcılığı ve pasajların temiz çalınabilmesi adına bazı pasajlar için çalışma önerileri aşağıda verilmiştir.

Şekil 6. 114.-123. Ölçüler İçin Ritmik Alıştırma Örnekleri

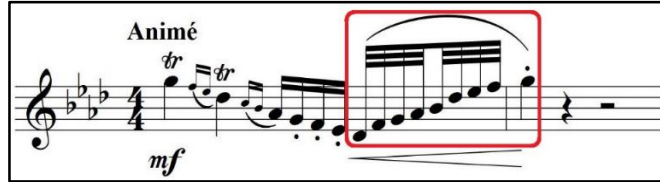

Şekil 7. 114.-123. Ölçüler İçin Ritmik Alıştırma Örnekleri

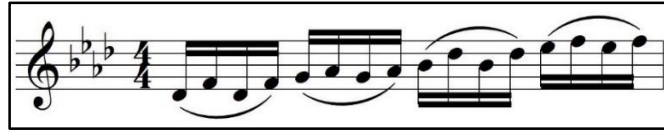
163. ölçüde bulunan arpejin akıcı ve kesintisiz şekilde çalınabilmesi için tavsiye edilen çalışma örnekleri Şekil 9, 10 ve 11'de belirtilmiştir.

³² Guy Dangain, *The ABC of The Young Clarinetist*, Gérard Billaudot Éditeur Musical Publisher, Paris 1992, s. 3.

³³ Claude Debussy, *a.g.e.*, s. 3.

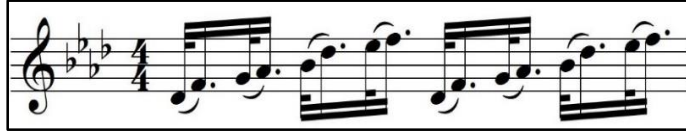
Şekil 8. 163.-164. Ölçüler³⁴

Şekil 9. 163. Ölçüdeki Motif İçin Ritmik Alıştırma Örnekleri

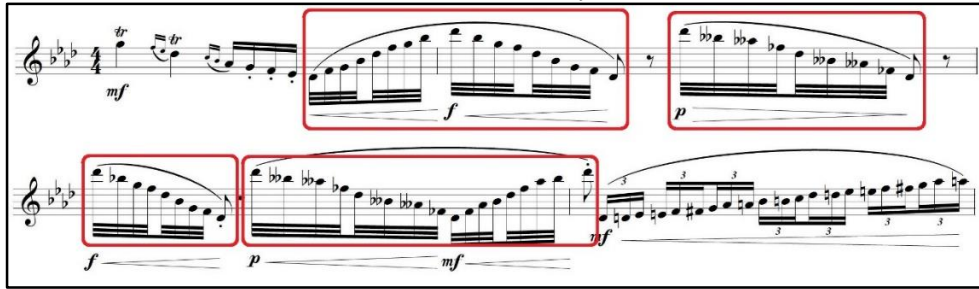

Şekil 10. 163. Ölçüdeki Motif İçin Ritmik Alıştırma Örnekleri

Şekil 11. 163. Ölçüdeki Motif İçin Ritmik Alıştırma Örnekleri

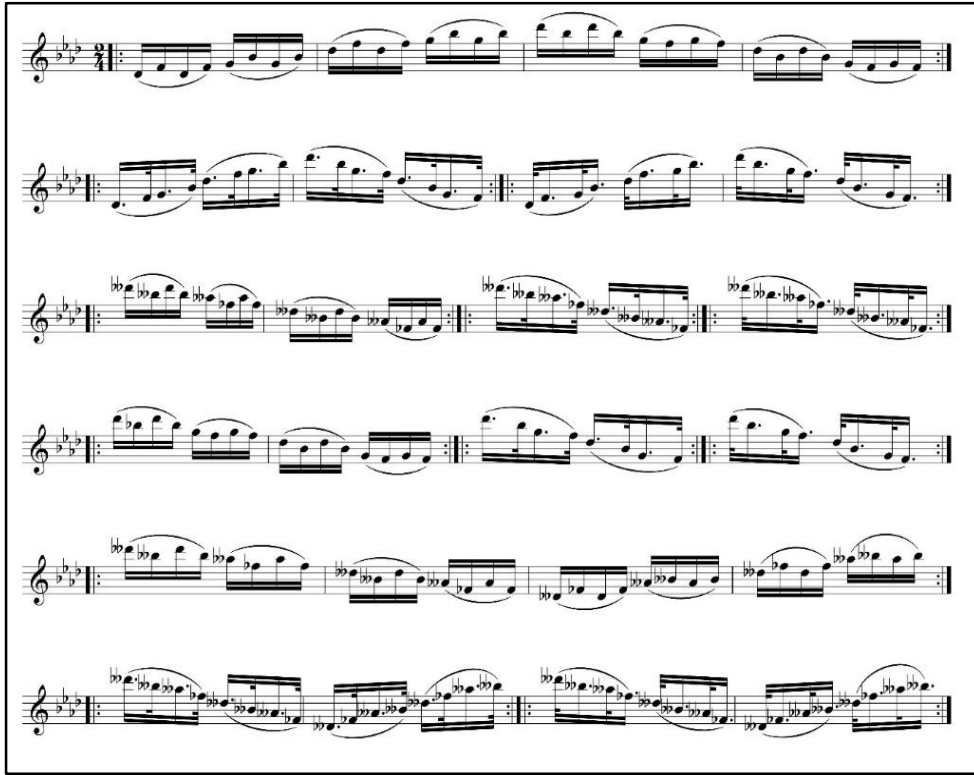
Şekil 12'de gösterilen, 165. ve 168. ölçüler arasında bulunan arpejlerin temiz şekilde çalışılması ve çalınması için verilen tavsiyeler Şekil 13'te belirtilmiştir.

Şekil 12. 165.-168. Ölçüler³⁵

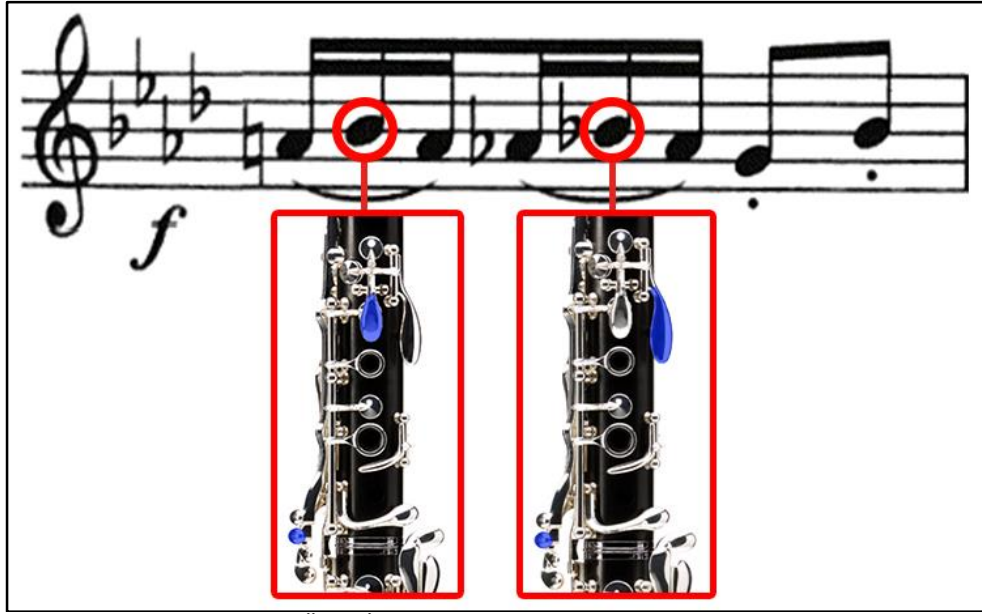
³⁴ Claude Debussy, *a.g.e.*, s. 5.

³⁵ Claude Debussy, *a.g.e.*, s. 5.

Şekil 13. 165.-168. Ölçüler İçin Ritmik Alıştırma Örnekleri

169. ölçüden itibaren *plus animé* (çok canlı) başlığı ile devam eden bölümde ulaşılan yüksek tempodaki akıcılığın sürdürülebilmesi adına 187. ölçüde kullanılması tavsiye edilen yardımcı pozisyon Şekil 14’te belirtilmiştir.

Şekil 14. 187. Ölçü İçin Tavsiye Edilen Parmak Pozisyonları³⁶

5. SONUÇ

İzlenimcilik akımının en önemli temsilcilerinden olan Debussy, 56 yıllık yaşamı boyunca üretkenliğinden ve çalışmalarından aldığı verimden asla taviz vermemiş, müziğe evrensel boyutta yön verecek çalışmalara imza atmıştır. Kullanmış olduğu armonik öğelerini birer renk ve tını öbekleri olarak görmesi, besteciyi farklı bir boyuta taşımıştır. Orkestra eserlerinde görülen bu tını öğelerini, *Première Rhapsodie* isimli eserinde de duyabilmekteyiz.

“Claude Debussy’nin *Première Rhapsodie* İsimli Eserine Klarnet İcracıları Perspektifinden Bir Bakış” isimli bu çalışmada, Debussy’nin yaşamı ve eserleri ele alınmış, *Première Rhapsodie* isimli eserinin yazılış öyküsüne değinilmiş ve söz konusu eser ele alınarak klarnet sanatçılarına yönelik çalışma yöntemleri çeşitli şekil ve görsellerle aktarılmaya çalışılmıştır.

Claude Debussy’nin *Première Rhapsodie* isimli bu eseri gerek klarnet repertuarı gerekse oda müziği açısından önem arz ettiğinden dolayı çalıcılar tarafından detaylı şekilde çalışılarak özümsemesi gerektiği düşünülmektedir. Bu çalışmada gerek bestecinin istediği tempolarda eserin icrasını kolaylaştırmak için

³⁶ Claude Debussy, *a.g.e.*, s. 5.

parmak pozisyonlarını, gerekse müzikalite dâhilinde cümleleme yapılabilmesi açısından çalıma uygun olacağı düşünölen nefes yerlerini içermektedir.

Bu çalışmada, *Première Rhapsodie* isimli yapıtı icra edecek çalıcılara ışık tutacak bir kılavuz olması ve eser hakkında bir bakış açısı kazandırılması amaçlanmıştır.

KAYNAKÇA

AKTÜZE, İrkin, *Müziği Anlamak - Ansiklopedik Müzik Sözlüğü*, Pan Yayıncılık, İstanbul 2004.

BALİ, Serhan, *Müzikte Romantik Dönem Bestecileri*, Vakıfbank Kültür Yayınları, İstanbul 2019.

BROOKS, Jeffrey Michael, *A Study of Franz Schubert's Arpeggione Sonata and Claude Debussy's Première Rhapsodie: A Performer's Perspective*, Florida State University, Florida 2017.

CODE, David, *Claude Debussy*, Reaktion Books, Londra 2010.

ÇALIŞIR, Feridun, *Sözlüklü Çalgı Bilgisi*, İş Matbaacılık ve Ticaret, Ankara 1969.

ÇEVİK, Beste, “Çağdaş Müziğin Öncüsü: Claude Debussy, Hayatı, Eserleri ve Müziğe Katkıları”, *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2007, b Cilt 9, Sayı 1, s.101-111.

DANGAİN, Guy, *The ABC of The Young Clarinetist*, Gérard Billaudot Éditeur Musical Publisher, Paris 1992.

DEBUSSY, Claude, *Première Rhapsodie – Urtext*, G. Henle Verlag, Münih 2004.

ELLSWORTH, Jane, *A Dictionary for the Modern Clarinetist*, The Rowman & Littlefield Publishing Group, London 2004.

İLYASOĞLU, Evin, *Zaman İçinde Müzik*, Remzi Kitabevi, İstanbul 2009.

JENSEN, Eric Frederick, *Debussy*, Oxford University Press, Oxford 2014.

KURDAŞ, Bekir, “İzlenimcilik, İzlenimci Müzik ve Orkestrasyon Özellikleri”, *Sahne ve Müzik*, 2021, s. 21-49.

ORLEDGE, Robert, *Debussy the Man*, The Cambridge Companion to Debussy, Cambridge University Press, Cambridge 2003, s. 9-24.

PADDOCK, Tracey Lynn, “A Biographical Dictionary of Twentieth-Century American Clarinetists”, (Doktora Tezi, Florida Devlet Üniversitesi, 2011).

RICE, Albert, *Notes For Clarinetists*, Oxford University Press, Oxford, 2017.

SALMAN, Yasemin, “Klarinetin Mekanik Yapısı, Tarihsel Süreç İçerisindeki Gelişimi Klarinet Repertuarındaki Bazı Önemli Resital Eserleri: C. Saint-Saens Sonata, F. Poulenc Sonata, C. Debussy Premiere Rhapsody, R. Schumann

Araştırma Makalesi

Fantasiestück”, (Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, 2006).

SAY, Ahmet, *Müzik Tarihi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara 1997.

İnternet Kaynakları

“Hadi Karimi”, Hadi Karimi Resmi İnternet Sitesi,
<https://hadikarimi.com/portfolio/claude-debussy-1908>, (11.06.2022).

EKLER

Ek 1. Klarinet Perdeleri Üzerinde Örnek Numaralandırma.³⁷

³⁷ Guy Dangain, *a.g.e.*, s. 2-3.